

A Szegedi Általános Munkásdalkör negyedszázadának története.

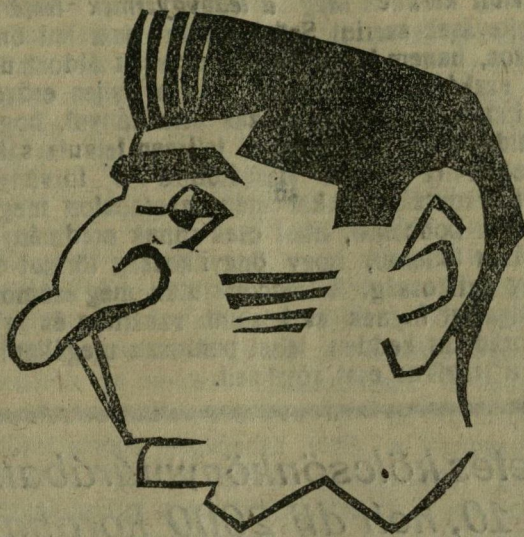
Szeged város legelhagyottabb, legcsendesebb és legkihaltabb része a Móra-város, amely szinte mostohája az anyavárosnak. Mély fekvésű uccáiban mindig összegyűl az esővíz és kerékfogó, térdigérő sártengerré változik. Lakói — leginkább nincstelen munkásemberek — valahogyan hozzáidomultak a városrész mostohaságához, az állandóan büzlő nyitott csatornák keserves kigőzölgése eltompítja itt még a lelkeket is.

Mostanában mégis élet lopakodott a sárferály sötét uccái közé, különös, hangulatos, lelkes élet. Esténként bánatos magyar melódiák suhannak el a nedves viskók fölött, ölelgetik a fák zsenge lombjait: a szegedi munkásdalkör énekelget a Móra-iskola egyik nyitott ablaku tantermében. A Kálvária-ucca minden este benépesedik itt, a kopottfalú iskola környékén. Lányok, legények, asszonyok, emberek gyülekeznek össze a világos ablak előtt, letelepednek az aszfaltra, vagy neki támaszkodnak az iskola oldalának és áhítatos, szomjas lélekkel hallgatják a munkások dalát.

Benn, az iskolateremben, az apró padok előtt a szegedi Általános Munkásdalkör tagjai készülődnek a nagy versenyre, a pünkösdi dalversenyre, amikor eldől, hogy melyik munkásdalkör énekel a legszebben, a legökéletesebben az országban. Hoffmann Endre, a szegedi munkásdalosok karnagya lelkes szorgalommal és hozzáértéssel tanítja be a nehéz versenyszám szövegeit, de az eredménnyel meg lehet elégedve, mert a dal diadalmasan cseng és nincs szükség lekopogásra. Aztán következnek a magyar nóták. A Móra-város fölött hirtelen megkondul a kecskeméti

dig megnyilvánuló ellenségeskedések ellen, dallal, nótával harcol.

A munkásotthonban pedig állandóan folyik a lázas munka, az országos dalosverseny előkészítése. Annyi a nehézség, a munka, hogy csak az igazi lelkesedés győzheti. De győzi is. Dáni János a fővezér, ő szervez, intézkedik minden téren, ő verekszi ki azokat az apró kedvezményeket, amelyek szükségesek



Dáni János

a pünkösdi dalverseny impozáns sikeréhez. És Dáni Jánosnak szolgálatkés, lelkes munkatársa minden szegedi munkás, mert mindenki házigazdának érzi magát és kötelességének tartja a messziről érkező munkásdaltestvérek vendéglátó fogadtatásának biztosítását.

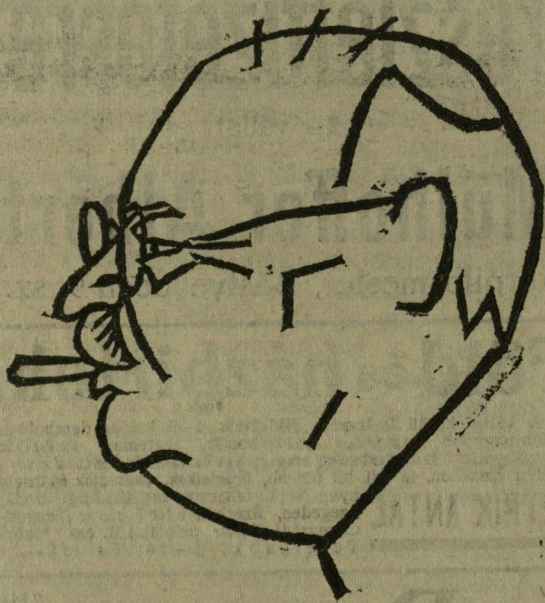
A dalkör öreg tagjai mostanában sokat beszélnek a dalkör közeli negyedszázados történetéről, azokról az üdözésekről, amelyek érdekessé, mozgalmassá teszik ezt a történetet és amelyek nem tudták megakadályozni, hogy a munkásokról is szabályosan szálljon fel a magyar nóta.

Huszonhárom esztendővel ezelőtt, 1903-ban alakult meg először a szegedi munkások dalköre. Szommer Endre, a városi zeneiskola tanára volt az első karnagy és Kalapis János volt akkor is az elnök. Elkészítették az alapszabályokat is, de azokra a belügyminiszter nem ütötte rá a jóváhagyó bélyegzőt. Jóváhagyott alapszabályok nélkül pedig veszedelmes dolog volt akkor is a munkások számára az éneklés, mert a hatóságok könnyen államellenes összeesküvést hámoztak ki a nótából. A munkásdalosok a Szent István-téren levő Koczkás-vendéglőben gyűltek néha össze, hogy dalolgassanak egy kicsit. Az ilyen összejöveteleknek azonban rendszerint rendőri beavatkozás vetett véget. Így bujkáltak, küzködtek a lelkes, dalszerető szegedi munkások évekig, végre is feladták az eredménytelen harcot, megunták az örökös bujkálást és zaklatást, feloszlatták a dalos egyesületet. Csak öt évvel később, 1908-ban alakult meg ismét, amikor dr. Czibula Antal vette kezébe a dolgot és kieszközölte a belügyminiszternél az alapszabályok jóváhagyását. A dalkör így ismét, most már formálisan megalakult és 1913-ban Dávid Mihály, a harctéren elhunyt református kántortanító lett a munkások karnagya. Ugyanebben az évben ősszel már meg is tartotta a dalkör első nyilvános hangversenyét az ujszegedi vígadóban igen nagy erkölcsi és anyagi sikerrel, úgy, hogy a bevételből megszerezhették a munkások a szükséges felszereléseket.

A háború kitörése aztán megakadályozta a szépen nekilendült fejlődést. A munkásdalosok legnagyobb része bevonult katonának és bizony nagyon sokan nem is jöttek soha többet vissza, hogy folytassák a félbeszakadt nótát. A dalkör azért működött és a háború után, amikor a vasutasok „Hazánk” dalköre beleolvadt, Schwach Imre karnagy vezetésével új fejlődésnek indult. A forradalmak után azonban nagyon megérezte a dalkör az azt a reakciót, amely minden munkásintézmény ellen megnyilvánult az országban mindenütt. Hiába kértek a várostól olyan helyiséget, ahol esténként tanulhatnának, hiába kértek segítséget, nem kaptak semmit. Kénytelenek voltak büzös, borgőzös kocsmákba járni, pedig a kocsmázás ellenkezik az öntudatos munkásdalosok izlésével. Schwach karnagy 1923-ban meg is vált a dalkörtől, Romániába költözött és mivel annak idején nagy volt Szegeden a karmesterhiány, aztán meg az itt lévő karmesterek — az ismert okok miatt — nem is vállalkoztak a munkásdalosok vezényletésére, két teljes évig karnagy nélkül vegetáltak a munkásdalosok.

Az ellenséges jeget először a városi tanács törte meg, még 1922-ben, amikor a dalkör számára ötezer korona segélyt szavazott meg. Annak idején tekintélyes összeg volt ez az ötezer korona, a dalkörlelki pótolhatta hiányos felszerelését belőle. Most a tagdíjakból és a szakmák szubvenciójából fedezi kiadásait.

Ebben az évben megváltozott a tanács hangulata a munkásdalkör iránt, mert amit eddig hiába kértek, azt végre az év elején megkapták. Engedélyt kaptak arra, hogy a Móra-iskola egyik tantermében tanulhassanak, gyakorolhassanak az esti órákban, így végre kiszabadultak a borgőzös kocsmaszobákból és



Hoffmann Endre

öreg templom nagyharangja és kinn az uccán a párok szorosabban simulnak egymáshoz, az öregek szeme pedig messze elnéz a sötét semmibe, talán a lassan elhaló harangszó után.

A daltestvérek, mert így szólítják egymást a melegsívű, kerges kezű munkásdalosok, feszülten figyelnek a karnagy minden mozdulatára és a hibák másodszorra már nem fordulnak elő. Olyan szeretettel, olyan barátságosan tartanak össze, éreznek, gondolkoznak együtt, amilyen csak a dal nyomán teremhet a dalos emberek szívében. Kalapis János, a szegedi munkásdalosok elnöke atyai szeretettel intézi a dalkör ügyeit, harcol a még min-



Kalapis János

kulturhelyen fejleszthetik a magyar munkás-kulturát. Huszonhárom évi kitaró küzdelem eredményének tekintik ezt az iskolatermet és bizakodva készülődnek benne az országos versenyre.

Világhírű amerikai gyártmányu

ROYAL

ROYAL PILASZTER legújabb modellű írógép 33

! kedvező ! részletre beszerezhető

Kelemen Mártonnál Szeged Kárász u. Dugonics tér sarok. Telefon 13-22.

Meglepődik a Pünkösdre mélyen leszállított árainkon!

Nyers selyem férfi ing, 2 gallérral	— —	135.000
Prima zefír rövid alsó nadrág	— —	29.000
Férfi keztyű, divat színekben	— —	36.000
Cérna flór férfi zokni	— —	23.000
5 rétegű kemény gallér, dupla	— —	16.000
Sport trikók, I-a minőség	— —	36.000

Selyem nyakkendők a legdivatosabb színekben meglepő olcsó árakon.

Selyem fátjol női harisnya	— — —	54.000
Divat kezelős női keztyűk	— — —	39.000
Valódi autólack retikülök	— — —	99.000
Gyermek-trikó, jó minőség	— — —	19.000
Flór gyermek zokni	— — —	14.000
Női divat-ernyő, I-a	— — —	145.000

Férfi bőrvék, divatkalapok, nadrágtartók, botok, boternyők órási választékban.

Fodor Nemzeti Áruház Szeged, Kárász ucca és Kölcsey ucca sarok.